Šis dokuments ir izveidots vienīgi dokumentācijas nolūkos, un iestādes neuzņemas nekādu atbildību par tā saturu

►B

KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 200/2012

(2012. gada 8. marts)

par Savienības mērķi samazināt *Salmonella enteritidis* un *Salmonella typhimurium* broileru saimēs, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 2160/2003

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(OV L 71, 9.3.2012., 31. lpp.)

Labota ar:

►C1 Kļūdu labojums, OV L 68, 13.3.2015., 90. lpp. (200/2012)

▼B

KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 200/2012

(2012. gada 8. marts)

par Savienības mērķi samazināt *Salmonella enteritidis* un *Salmonella typhimurium* broileru saimēs, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 2160/2003

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 17. novembra Regulu (EK) Nr. 2160/2003 par salmonellas un dažu citu pārtikā sastopamu zoonozes īpašu izraisītāju kontroli ([1]) un jo īpaši tās 4. panta 1. punkta otro daļu, 8. panta 1. punkta otro daļu un 13. panta otro daļu,

tā kā:

(1) Regulas (EK) Nr. 2160/2003 mērķis ir nodrošināt, ka tiek veikti atbilstīgi un iedarbīgi pasākumi, citu starpā, salmonellas atklāšanai un kontrolei visos atbilstošos posmos, un jo īpaši primārās ražošanas līmenī, tas ir, saimēs, lai ierobežotu pārtikā sastopamu zoonozi izraisošo patogēnu izplatību un tādējādi mazinātu sabiedrības veselības apdraudējumu.

(2) Regulas (EK) Nr. 2160/2003 4. panta 5. punktā paredzēts, ka nosakāms Savienības mērķis, lai samazinātu visu to salmonellas serotipu izplatību broileru vidū, kuri var kaitēt sabiedrības veselībai. Šis samazinājums ir būtisks, lai nodrošinātu to kritēriju izpildi, kas svaigai broileru gaļai paredzēti attiecībā uz salmonellu minētās regulas II pielikuma E daļā un I pielikuma 1. nodaļā 2005. gada 15. novembra Regulā (EK) Nr. 2073/2005 par pārtikas produktu mikrobioloģiskajiem kritērijiem ([2]).

(3) Regulā (EK) Nr. 2160/2003 noteikts, ka Savienības mērķim jāparedz skaitliski noteikt joprojām pozitīvo epidemioloģisko vienību maksimālo īpatsvaru procentos un/vai joprojām pozitīvo epidemioloģisko vienību skaita minimālo procentuālo samazināšanos, norādīt maksimālo termiņu, kurā mērķis sasniedzams, un noteikt mērķa sasniegšanas pārbaudei nepieciešamo testa shēmas. Attiecīgos gadījumos tam ir jāietver sabiedrības veselībai bīstamu serotipu noteikšana.

(4) Regulā (EK) Nr. 2160/2003 ir noteikts, ka, izvirzot Savienības mērķi, ir jāņem vērā valstu noteikto pasākumu īstenošanā iegūtā pieredze un Komisijai vai Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei (*EFSA*) saskaņā ar spēkā esošajām Savienības prasībām nosūtītā informācija, kas jo īpaši attiecas uz Eiropas Parlamenta un Padomes

([1]) OV L 325, 12.12.2003., 1. lpp.
([2]) OV L 338, 22.12.2005., 1. lpp.

▼B

2003. gada 17. novembra Direktīvā 2003/99/EK par zoonožu un zoonožu ierosinātāju uzraudzību, ar kuru groza Padomes Lēmumu 90/424/EEK un atceļ Padomes Direktīvu 92/117/EEK ([1]), un jo īpaši tās 5. pantā paredzēto informāciju.

(5) Komisijas 2007. gada 12. jūnija Regulā (EK) Nr. 646/2007, ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2160/2003 par Kopienas mērķi samazināt *Salmonella enteritidis* un *Salmonella typhimurium* izplatību broileriem un atceļ Regulu (EK) Nr. 1091/2005 ([2]), ir izklāstīts mērķis samazināt joprojām minēto divu salmonellu serotipu pozitīvo broileru saimju maksimālo īpatsvaru līdz 1 % vai mazāk līdz 2011. gada 31. decembrim.

(6) Eiropas Savienības kopsavilkuma ziņojums par zoonožu, zoonožu ierosinātāju tendencēm un avotiem un pārtikas produktu izraisītiem infekciju uzliesmojumiem 2009. gadā ([3]) apliecināja, ka *Salmonella enteritidis* un *Salmonella typhimurium* ir ar cilvēku slimībām visbiežāk saistītie serotipi. 2009. gadā ievērojami samazinājās *Salmonella enteritidis* izraisītās cilvēku slimības, taču bija novērojams *Salmonella typhimurium* izraisīto slimību pieaugums.

(7) *EFSA* 2011. gada jūlijā pieņēma zinātnisku atzinumu par kvantitatīvu novērtējumu saistībā ar ietekmi uz cilvēku veselību, kāda ir jauna mērķa izvirzīšanai attiecībā uz salmonellas izplatības samazināšanu starp broileriem ([4]). Tā secināja, ka *Salmonella enteritidis* mājputnu vidū ir veiksmīgākā zoonozes salmonellas serotipa transmisija no pieaugušiem putniem uz cāļiem. *EFSA* arī novēroja, ka Savienības kontroles pasākumi attiecībā uz broileriem ir panākuši ievērojamu samazinājumu cilvēku saslimšanas gadījumos ar salmenolozi, kas iegūta no broileriem, salīdzinot ar 2006. gada situāciju. Tāpēc mērķis būtu jāapstiprina.

(8) *Salmonellas typhimurium* monofāziskie celmi pēdējos gados ir kļuvuši par vienu no visbiežāk novērotajiem salmonellas serotipiem dažādu sugu dzīvniekos un klīniskos cilvēku izolātos. *EFSA*2010. gada 22. septembrī pieņemtajā 2010. gada zinātniskajā atzinumā par "*Salmonella typhimurium* līdzīgu celmu" radītā sabiedrības veselības apdraudējuma uzraudzību un novērtējumu ([5]) arī norādīts, ka *Salmonella typhimurium* monofāziskie celmi ar antigēnu formulu ►C1 1,4,[5],12:i:- ◄, kas ietver celmus ar un bez O5

([1]) OV L 325, 12.12.2003., 31. lpp.
([2]) OV L 151, 13.6.2007., 21. lpp.
([3]) *The EFSA Journal 2011*; 9(3):2090.
([4]) *The EFSA Journal 2011*; 9(7):2106.
([5]) *The EFSA Journal 2010*; 8(10):1826.

▼B

antigēna, jāuzskata par *Salmonella typhimurium* variantiem un jāuzskata, ka tie rada sabiedrības veselības apdraudējumu, kas pielīdzināms citu *Salmonella typhimurium* celmu radītajiem riskiem. Tāpēc mērķis jāattiecina arī uz *Salmonella typhimurium* celmiem ar antigēnu formulu ►C1 1,4,[5],12:i:- ◄.

(9) Lai pārbaudītu, vai Savienības mērķis ir sasniegts, ir atkārtoti jāpārbauda broileru saimes. Lai izvērtētu un salīdzinātu rezultātus, ir jāparedz vienota testu shēma sasniegto Savienības mērķu noteikšanai.

(10) Valsts kontroles programmām, kuras izstrādātas, lai 2012. gadā sasniegtu Savienības mērķi attiecībā uz *Gallus gallus* broileru saimēm, Savienības līdzfinansējumu piešķir saskaņā ar Padomes 2009. gada 25. maija Lēmumu 2009/470/EK par izdevumiem veterinārijas jomā ([1]). Tehniskie grozījumi, kas paredzēti šīs regulas pielikumā, ir tieši piemērojami. Tādēļ Komisijai nav atkārtoti jāapstiprina valstu kontroles programmas, ar kurām īsteno šo regulu. Tāpēc nav nepieciešams noteikt pārejas periodu.

(11) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgās komitejas atzinumu, un Eiropas Parlaments un Padome pret tiem nav iebilduši,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Savienības mērķis

1. Savienības mērķis, kas minēts Regulas (EK) Nr. 2160/2003 4. panta 1. punktā, *Salmonella enteritidis* un *Salmonella typhimurium* izplatības samazināšanai broileru vidū („Savienības mērķis”) ir *Salmonella enteritidis* un *Salmonella typhimurium* pozitīvo broileru saimju ikgadējā maksimālā īpatsvara samazinājums procentos, kas *vienāds ar* 1 % vai mazāk.

Saistībā ar monofāziskajiem *Salmonella typhimurium* celmiem serotipus ar antigēna formulu ►C1 1,4,[5],12:i:- ◄ iekļauj Savienības mērķī.

2. Testu shēma Savienības mērķa sasniegšanas gaitas pārbaudei ir izklāstīta pielikumā („testu shēma”).

2. pants

Savienības mērķa pārskatīšana

Savienības mērķi pārskata Komisija, ņemot vērā informāciju, kura savākta saskaņā ar testu shēmu un kritērijiem, kas noteikti Regulas (EK) Nr. 2160/2003 4. panta 6. punkta c) apakšpunktā.

([1]) OV L 155, 18.6.2009., 30. lpp.

▼B

3. pants

Regulas (EK) Nr. 646/2007 atcelšana

Regula (EK) Nr. 646/2007 tiek atcelta.

Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu.

4. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

▼B

PIELIKUMS

Testa shēma, kas vajadzīga Savienības mērķa sasniegšanas pārbaudei, kā minēts 1. panta 2. punktā

1. PARAUGU ŅEMŠANAS KĀRTĪBA

Paraugu ņemšanas kārtība attiecas uz visām *Gallus gallus* broileru saimēm („broileri”), kuras iekļautas valsts kontroles programmās, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 2160/2003 5. pantā.

2. BROILERU UZRAUDZĪBA

2.1. **Paraugu ņemšanas biežums**

a) Pārtikas apritē iesaistītie uzņēmēji veic broileru paraugu paņemšanu trīs nedēļu laikā pirms kaušanas.

Atkāpjoties no pirmajā daļā minētā paraugu ņemšanas pienākuma kompetenta iestāde var noteikt, ka pārtikas apritē iesaistītajiem uzņēmējiem jāpaņem paraugi vismaz no vienas broileru saimes katrā ciklā saimniecībās ar vairākām saimēm, ja:

i) visās saimniecības saimēs izmanto vienlaicīgas ievešanas/izvešanas sistēmu;

ii) visām saimēm piemēro vienādu apsaimniekošanu;

iii) barība un ūdens padeve ir kopīga visām saimēm;

iv) vismaz pēdējo sešu ciklu laikā visām saimēm saimniecībā ir veiktas pārbaudes attiecībā uz salmonella *spp*. atbilstoši pirmajā daļā norādītajai paraugu ņemšanas shēmai un kompetentā iestāde ir ievākusi paraugus no visām viena cikla saimēm;

v) visi rezultāti pārbaudēm, kas veiktas saskaņā ar punkta pirmo daļu un b) apakšpunktu, ir bijuši negatīvi attiecībā uz *Salmonella enteritidis* vai *Salmonella typhimurium*.

Atkāpjoties no šajā punktā minētajiem paraugu ņemšanas pienākumiem, kompetentā iestāde var atļaut paraugu ņemšanu pēdējo sešu nedēļu laikā pirms kaušanas dienas gadījumos, kad broileri tiek turēti ilgāk nekā 81 dienu vai uz tiem attiecas broileru bioloģiskā audzēšana saskaņā ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 889/2008 ([1]).

b) Kompetentā iestāde paraugu atlasi veic katru gadu vismaz vienā broileru saimē 10 % saimniecību ar vairāk nekā 5 000 putniem. Paraugu atlasi veic, ņemot vērā risku un ikreiz, kad kompetentā iestāde to uzskata par vajadzīgu.

Paraugu atlase, ko veic kompetentā iestāde, drīkst aizvietot a) apakšpunktā minēto paraugu atlasi, ko veic pārtikas apritē iesaistītie uzņēmēji.

([1]) OV L 250, 18.9.2008., 1. lpp.

▼B

2.2. **Paraugu ņemšanas protokols**

2.2.1. *Vispārējās paraugu ņemšanas norādes*

Kompetentā iestāde vai pārtikas apritē iesaistītais uzņēmējs nodrošina, ka paraugus ņem personas, kas īpaši apmācītas šim nolūkam.

Paraugus paņem ar vismaz diviem bahilu pāriem. Bahilas uzvelk uz apaviem, un paraugu ņemšanu veic, staigājot pa mājputnu novietni. Vienā broileru saimē izmantotās bahilas var apvienot vienā paraugā.

Pirms bahilu uzvilkšanas to virsmu samitrina ar:

(a) atšķaidītāju ar maksimālu reģenerācijas pakāpi (*MRD*: 0,8 % nātrija hlorīds, 0,1 % peptona šķīdumu sterilā dejonizētā ūdenī);

(b) sterilu ūdeni;

(c) kādu citu atšķaidītāju, ko ir apstiprinājusi valsts references laboratorija, kas minēta Regulas (EK) Nr. 2160/2003 11. panta 3. punktā; vai

(d) autoklāvējot konteinerā kopā ar atšķaidītājiem.

Bahilas samitrina, pirms uzvilkšanas ielejot tajās šķidrumu vai sakratot tās ar atšķaidītāju pildītā konteinerā.

Nodrošina, lai visas novietnes daļas paraugu ņemšanai būtu sadalītas proporcionāli. Ar katru bahilu pāri jānostaigā aptuveni 50 % novietnes teritorijas.

Pēc paraugu ņemšanas pabeigšanas bahilas piesardzīgi noņem no apaviem, lai nenobirtu tām pielipušais materiāls. Lai saglabātu šo materiālu, bahilas var izgriezt uz otru pusi. Tās ieliek maisā vai traukā un marķē.

Kompetentā iestāde var nolemt palielināt minimālo paraugu skaitu, lai nodrošinātu reprezentatīvu paraugu noņemšanu epidemioloģisko parametru, piemēram, biodrošības apstākļu, izplatības vai saimes apjoma novērtēšanai katrā atsevišķā gadījumā.

Ar kompetentās iestādes atļauju vienu bahilu pāri drīkst aizvietot ar 100g smagu putekļu paraugu, kas savākts no vairākām vietām novietnē no virsmām, uz kurām ir redzami putekļi. Kā alternatīvu var izmantot vienu vai vairākus samitrinātus auduma tamponus, kuru kopējā virsma ir vismaz 900 cm^2, lai savāktu putekļus no vairākām virsmām visā novietnē. Katru tamponu labi pārklāj ar putekļiem no abām pusēm.

2.2.2. *Īpašas norādes attiecībā uz noteikta tipa saimniecībām*

a) Tajās saimēs, kur broilerus tur brīvās turēšanas apstākļos, paraugus ņem tikai novietnē.

b) Ja nav iespējams iekļūt novietnēs sakarā ar ierobežotu teritoriju saimēs, kurās ir mazāk nekā 100 broileru, un tāpēc nav iespējams izmantot bahilas, lai novietnes apstaigātu, bahilas drīkst aizvietot ar tāda paša materiāla rokā turamiem auduma tamponiem, kādus izmanto putekļiem, ar tiem norīvējot virsmas, uz kurām ir svaigi mēsli, vai, ja tas nav iespējams, izmanto citas mēslu paraugu ņemšanas metodes, kas atbilst šim nolūkam.

▼B

2.2.3. *Kompetentās iestādes veikta paraugu paņemšana*

Kompetentā iestāde, izdarot papildu testus un/vai dokumentācijas pārbaudes, pārliecinās, ka pārbaužu rezultātus neietekmē pretmikrobu vielu klātbūtne vai citi līdzekļi, kas kavē baktēriju vairošanos.

Ja *Salmonella enteritidis* un *Salmonella typhimurium* klātbūtne netiek konstatēta, bet tiek konstatēta pretmikrobu vielu klātbūtne vai baktēriju vairošanās inhibējoša ietekme, broileru saime 1. panta 2. punktā minētā Savienības mērķa sasniegšanas nolūkā uzskatāma par inficētu.

2.2.4. *Transports*

Paraugus bez nepamatotas kavēšanās ar kurjerpastu vai kurjeru nosūta Regulas (EK) Nr. 2160/2003 11. un 12. pantā minētajām laboratorijām. Transportēšanas laikā tie jāpasargā no temperatūras, kas augstāka nekā 25°C, un no tiešiem saules stariem.

Gadījumā, ja paraugus nav iespējams nosūtīt 24 stundu laikā no to paņemšanas brīža, tos uzglabā ledusskapī.

3. LABORATORIJAS ANALĪZE

3.1. **Paraugu sagatavošana**

Laboratorijā paraugus līdz izpētei uzglabā ledusskapī. Izpēte jāsāk 48 stundu laikā pēc paraugu saņemšanas un četru dienu laikā pēc paraugu ņemšanas.

Putekļu paraugus analizē atsevišķi. Tomēr kompetentā iestāde var nolemt analīzei to apvienot ar bahilu pāri.

Paraugu sakrata, lai tas homogenizētos, un pēc tam kultūrai piemēro 3.2. punktā aprakstīto noteikšanas metodi.

Divus bahilu pārus rūpīgi izsaiņo, lai izvairītos no pielipušo kūtsmēslu zudumiem, apvieno un ievieto 225 ml buferētā peptona šķīdumā (*BPW*), kas iepriekš uzsildīts līdz telpas temperatūrai, vai 225 ml šķīdinātāja pievieno abiem bahilu pāriem tieši konteinerā, kurā tie saņemti laboratorijā.

Bahilas pilnībā iegremdē *BPW*, lai ap paraugu būtu pietiekami daudz šķidruma, kas ļautu salmonellām migrēt prom no parauga; tādēļ vajadzības gadījumā var pieliet vēl *BPW*.

Ja ir vienošanās par *EN/ISO* standartiem par mēslu sagatavošanu salmonellas atklāšanai, tos attiecīgi piemēro un ar tiem aizstāj šajā punktā minētos noteikumus par paraugu sagatavošanu.

3.2. **Noteikšanas metode**

Salmonella *spp*. noteikšanu veic saskaņā ar Starptautiskās Standartizācijas organizācijas *EN/ISO 6579* 1. grozījumu "Pārtikas un dzīvnieku barības mikrobioloģija – horizontālā metode salmonellas *spp*. noteikšanai." 1. grozījums, D pielikums – "Salmonellas *spp*. noteikšana dzīvnieku izkārnījumos un ražošanas sākumstadijas vides paraugos".

3.3. **Serotipa noteikšana**

Vismaz vienam izolātam no katra kompetentās iestādes ņemta parauga, kuram noteikta pozitīva reakcija, nosaka serotipu, izmantojot Kaufmana–-Vaita–Leminora shēmu.

▼B

Pārtikas apritē iesaistītie uzņēmēji nodrošina, ka visiem izolātiem vismaz tiek izslēgta piederība *Salmonella enteritidis* un *Salmonella typhimurium* serotipiem.

3.4. **Alternatīvas metodes**

Attiecībā uz paraugiem, kas ņemti pēc pārtikas apritē iesaistīta uzņēmēja iniciatīvas, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 882/2004 ([1]) 11. pantā paredzētās analīzes metodes drīkst izmantot šā pielikuma 3.1., 3.2. un 3.3. punktā paredzēto paraugu sagatavošanas, atklāšanas un serotipa noteikšanas metožu vietā, ja tās ir apstiprinātas saskaņā ar *EN/ISO* 16140.

3.5. **Celmu uzglabāšana**

Kompetentā iestāde nodrošina, ka katru gadu no katras novietnes vismaz vienu izolētu salmonellas serotipu celmu, kurš iegūts, ņemot paraugus oficiālas pārbaudes ietvaros, uzglabā, lai turpmāk būtu iespējams veikt bakteriofāgu tipizēšanu vai antibakteriālās uzņēmības pārbaudes, izmantojot parastās kultūru savākšanas metodes, kam jānodrošina, ka celmi saglabājas neskarti vismaz divus gadus no izpētes dienas.

Kompetentā iestāde var nolemt, ka pārtikas apritē iesaistīto uzņēmēju paņemto paraugu izolātus arī uzglabā, lai turpmāk būtu iespējams veikt bakteriofāgu tipizēšanu vai antibakteriālās uzņēmības pārbaudes saskaņā ar Komisijas Lēmuma Nr. 2007/407/EK ([2]) 2. pantu.

4. REZULTĀTI UN ZIŅOŠANA

4.1. **Izplatības aprēķināšana Savienības mērķa sasniegšanas pārbaudei**

Broileru saime nolūkā pārbaudīt Savienības mērķa sasniegšanu uzskatāma par pozitīvu, ja broileru saimē atklāj *Salmonella enteritidis* un/vai *Salmonella typhimurium* klātbūtni (izņemot vakcīnas celmus).

Pozitīvas broileru saimes uzskaita tikai vienreiz katrā ciklā, neatkarīgi no veikto paraugu ņemšanas un testēšanas darbību skaita, un par tām ziņo tikai pirmajā pozitīvu paraugu gadā.

4.2. **Ziņošana**

Ziņojumā norāda:

a) kopējo tādu broileru saimju skaitu, kurām ziņošanas gada laikā vismaz vienu reizi izdarītas analīzes;

b) kopējo to broileru saimju skaitu attiecīgajā dalībvalstī, kurām salmonellas analīzes bijušas pozitīvas;

c) to broileru saimju skaitu, kurām vismaz vienu reizi bijušas pozitīvas analīzes attiecībā uz *Salmonella enteritidis* un *Salmonella typhimurium*, tai skaitā uz monofāziskajiem celmiem ar antigēnu formulu ►C1 1,4,[5],12:i:- ◄;

d) to broileru saimju skaitu, kurām analīzes bijušas pozitīvas attiecībā uz katru no salmonellas serotipiem vai uz Salmonella *spp*. (izolāti, kuri nav tipizējami vai kuru serotips nav noteikts);

([1]) OV L 165, 30.4.2004., 1. lpp.
([2]) OV L 153, 14.6.2007., 26. lpp.

▼B

Informāciju sniedz atsevišķi par paraugu ņemšanu vispārējās salmonellas kontroles programmas ietvaros, kā noteikts 2.1. iedaļas a) un b) apakšpunktā, pārtikas apritē iesaistīto uzņēmēju paraugu ņemšanas ietvaros, kā noteikts 2.1. iedaļas a) apakšpunktā un kompetentu iestāžu veikto paraugu ņemšanas ietvaros, kā noteikts 2.1. iedaļas b) apakšpunktā.

Testu rezultātus uzskata par attiecīgo pārtikas aprites informāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 853/2004 ([1]) II pielikuma III sadaļu.

Par katru pārbaudīto broileru saimi kompetentajai iestādei dara zināmu vismaz šādu informāciju:

a) saimniecības atsauces numurs, kas laika gaitā nav mainīts;

b) novietnes atsauces numurs, kas laika gaitā nav mainīts;

c) parauga ņemšanas mēnesis.

Rezultātus un visu attiecīgo papildu informāciju iekļauj Direktīvas 2003/99/EK ([2]) 9. panta 1. punktā paredzētajā ziņojumā par tendencēm un avotiem.

Pārtikas apritē iesaistītais uzņēmējs nekavējoties paziņo kompetentajai iestādei par apstiprinātu *Salmonella enteritidis* un *Salmonella typhimurium* konstatēšanu. Pārtikas apritē iesaistītais uzņēmējs instruē laboratoriju par attiecīgu darbību veikšanu.

([1]) OV L 226, 25.6.2004., 22. lpp.
([2]) OV L 325, 12.12.2003., 31. lpp.